

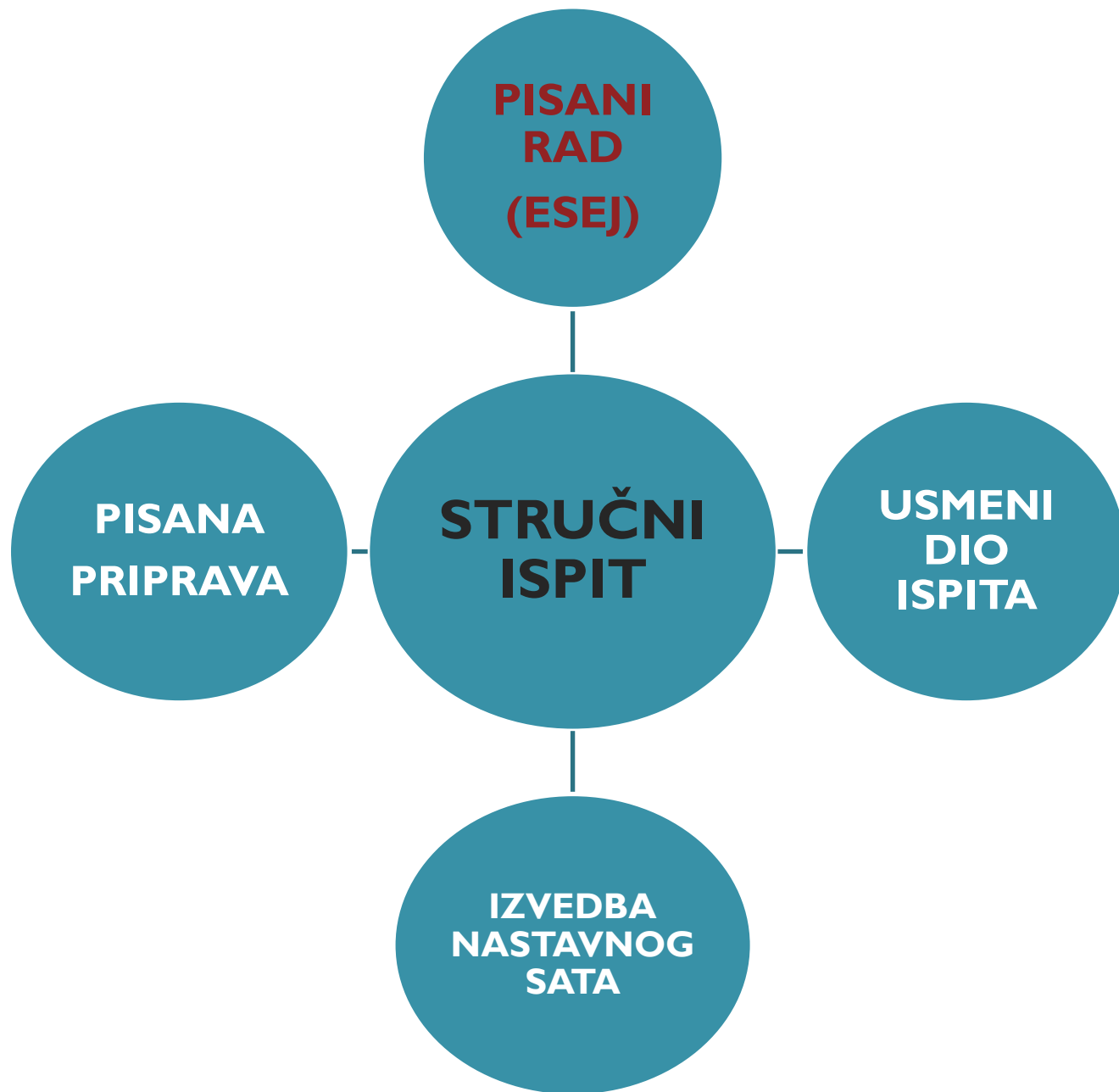
**Stručno-metodička priprema za
polaganje stručnog ispita iz geografije
Zadar, 21. ožujka 2016.**

Primjena geografskih spoznaja i metodičkih vještina na zadanu temu pisanog rada stručnog ispita

*Kata Magaš, prof. savj. Gimnazija V. Nazora u Zadru;
Sveučilište u Zadru – Odjel za geografiju, nastavnik metodičar*

Cilj stručnog skupa

- Razvoj temeljnih učiteljskih/nastavničkih kompetencija: planiranje nastave geografije
pripremanje “ ”
izvedba “ ”
ocjenjivanje u nastavi geografije
administriranje “ ”
- priprema za polaganje stručnog ispita

Esej

fr. *le essai* = ogled

- prozna vrsta u kojoj je izražen osobni stav autora o temi (odabir problema, način izlaganja i zaključivanja)
- analitičko i sintetičko izlaganje pojmova, predodžbi i pojava u prostoru i vremenu
- sadržaj, kompozicijski ustroj i vrednovanje

- **Cilj** eseja: provjeriti stručnu, metodičku i jezičnu osposobljenost učitelja/nastavnika za odgojno-obrazovni rad
- **Trajanje:** oko 180' (4 školska sata)
- **Tema:** pristupnik odabere temu (tri su ponuđene)
- **Ocjena:** „položio” ili „nije položio”

Metodička kompetencija u eseju

- uporaba stručno-metodičkih pojmova (= geografskih i metodičkih)
- osobno promišljanje u odnosu na temu
- sposobnost povezivanja teorijskog znanja i praktičnih spoznaja (navođenje primjera i dokaza)
- poznavanje stručne geografske i metodičke literature

Tijek rada po odabiru teme

- promisli problematiku (pitanje)
- izradi koncept
- prisjeti se znanja:
 - inicijalno obrazovanje (studij)
 - stručno-metodička literatura
 - iskustvena praksa
- definiraj tehnike i metode rada
- napiši esej po kompozicijskim jedinicama

Kompozicija eseja s metodičkog gledišta

- **Uvod** = najava teme i cilja rada
Smještaj teme u širi metodički kontekst.
Osnovne informacije i misli koje će se razraditi, objasniti, dokazati u razradi.
- **Razrada** = stručno-metodička obrada
Pokazati poznavanje tematike i literature.
Iznijeti poznate postavke i osobne stavove.
- **Zaključak** - sažeto oblikovati zaključne misli
= sinteza iznesenih postavki

Optimalno

- 4 – 5 stranica teksta
- pridržavati se metodičkih pravila i pokazati osobnu kreativnost
- pokazati geografska i metodička znanja
- razlikovati značenje i sadržaj stručnih termina
na pr. školska godina – nastavna godina
 nastavni plan – nastavni program
 nastavne metode – oblici rada u nastavi

Preporuča se:

- izbjegavati lošu terminologiju
 - predavanje = nastava, nastavni proces
 - lekcija = nastavna jedinica
 - gradivo = nastavni sadržaji
 - ispitivanje = provjera znanja
- precizno koristiti stručne pojmove
 - karta = geografska karta/zemljovid
 - ploča = školska ploča
 - djeca = učenici

Potrebno je:

- primijeniti znanstveni stil pisanja
 - jasne i jednoznačne rečenice -
 - točne i dokazane tvrdnje -
 - izbjegavati ponavljanja, nepotrebne fraze i
 - tuđice
- ne pisati razgovornim ili novinarskim stilom
- ne pisati u prvom licu („Mogu reći ...)
- pisati čitko, paziti na rukopis

Vrednovanje rada sa stručno-metodičkog aspekta

- **Sadržajno:**

1. Je li poštovan odabir teme?
2. Objašnjava li dostatno odabranu temu i ukazuje li na poznavanje literature?
3. Sadrži li odgovor na postavljeno pitanje?
(konkretnost, potpunost i preciznost sadržaja)
4. Je li uključeno kritičko mišljenje i osobno iskustvo?

Vrednovanje rada sa stručno-metodičkog aspekta

- **Organizacijski:**

1. Je li uvod povezan sa zadanom temom i daje li problem ukratko (osnovne naznake), ključne riječi ili koncept?
2. Donosi li glavni dio cjelovitu razradu teme?
3. Je li zaključak temeljen na iznesenim činjenicama?

Vrednovanje stručno-metodičke razine pisanog rada

- **Razumijevanje teme**
(potpuno, djelomično, tema nije shvaćena)
- **Metodička kompetencija**
(ključni pojmovi, primjeri, literatura)
- **Kompozicija rada**
(skladna, neskladna, digresije)
- **Popis literaturnih jedinica na kraju rada**
(naveden, nije naveden)

Ocjena pisanog rada

- *Pisani rad je izvrstan, pristupnik je u cijelosti ostvario zadanu temu. Razvidni su ključni pojmovi matične znanosti kao i teorijski metodički pojmovi. Svoje tvrdnje pristupnik temelji na odgovarajućoj literaturi, a navođenje primjera pridonosi jasnoći i sadržajnosti rada. Kompozicijski ustroj jasan, formalno i sadržajno označen. Na kraju rada naveden je popis literature.*

Ocjena pisanog rada

- *Pisani rad nije zadovoljavajući. Pristupnik nije ostvario zadanu temu.*

O kompetencijama učitelja u nastavi geografije piše tek u nekoliko rečenica, stoga nisu razvidni ključni pojmovi geografskih i metodičkih znanja, niti primjeri. Kompozicijski ustroj nije proporcionalan niti sadržajno utemeljen: u uvodu nedostaje jasna usmjerenost na temu, a zaključak, iako opsežan, udaljen je od teme rada. Rad ne sadrži popis literature.

Najčešće pogreške

- rad napisan neuredno i nepregledno
- rad nije pročitao i nisu zamijećene nesuvisle, pogrešne ili netočne činjenice
- obilje jezičnih i materijalnih pogrešaka
- metodičke teoretske postavke jezično loše interpretirane
- preopširno zahvaćena tematika pa je obrađena površno/nedostatno
- nedostatna stručnost i metodička pismenost
- nedostaju primjeri iz prakse

Uspješan pisani rad temelji se na:

- poznavanju metodičke i stručne literature o temi pisanog rada
- povezivanju teorije i iskustva iz nastavne prakse
- preglednosti, urednosti i jasnoj kompoziciji rada
- odgovarajućoj stručnoj, jezičnoj i stilskoj razini pisanog rada:
 - stručni izrazi
 - pravopisna i gramatička točnost
 - stilsko ujedinjenost

Primjeri tema za pisani rad

- Kurikulum geografije
- Kompetencije učitelja/nastavnika geografije
- Korelacija geografije s drugim nastavnim predmetima
- Nastava geografije, ishodi učenja i kompetencije učenika
- Kognitivne i praktične geografske vještine
- Motivacija u nastavi geografije
- Terenska nastava geografije
- Razvijanje kartografske pismenosti
- Uloga udžbenika u nastavi geografije

RADIONICA

SADRŽAJ I STRUKTURA PISANOG RADA NA STRUČNOM ISPITU IZ GEOGRAFIJE

- **Cilj radionice:**

1. Primijeniti geografske spoznaje i metodičke vještine pri interpretaciji zadane teme u pisanom radu na stručnom ispitu.

2. Unaprijediti metodičke kompetencije učitelja/nastavnika geografije.

Specifični ciljevi (odgojno-obrazovni ishodi)

razraditi stručnu temu u formi eseja

- prepoznati i primijeniti preporučene korake u izradi eseja
- primijeniti odgovarajuće tehnike i metode u izradi eseja
- izraditi koncept teme pisanog rada po kompozicijskim jedinicama
- usporediti i vrednovati izrađene koncepte teme pisanog rada
- predstaviti rezultate rada
- sudjelovati u raspravi prema pravilima

Što očekujete (pristupnici) u pisanom radu
na stručnom ispitu iz geografije?

- napišite 2 natuknice
- usporedite napisano sa susjedom
- komentirajmo razlike

Polazište

• Očekivanja od pristupnika

- u formi eseja akademskim/znanstvenim stilom obraditi stručnu temu
- pokazati poznavanje odgovarajuće stručne literature
- uz kritički pristup formulirati osobne stavove
- teoretske postavke popratiti osobnim iskustvom
- sadržajno i grafički razlikovati kompozicijske jedinice rada
- pisati standardnim hrvatskim književnim jezikom
- primijeniti jezična pravila

Plan rada radionice

- formiranje skupina i odabir teme 5'
- razmjena iskustava i izrada koncepta radom u parovima, uz vođenje 20'
- objedinjavanje rada parova i priprema prezentacije uratka (skupine) 10'
- predstavljanje rezultata rada (skupine) 15'
- sažimanje rada skupina (voditelj radionice) 5'
- formativno vrednovanje 5'

Odabir teme

- formiranje skupina prema afinitetu za zadane teme

1. Terenski nastavni sat

2. Kompetencije učitelja/nastavnika geografije

3. Načelo aktualizacije u nastavi geografije

4. Grafičke metode u nastavi geografije

5. Pripremanje nastavnika za nastavu

6. ICT i nastava geografije

Izrada koncepta, samostalno ili u paru

- individualno ili radom u paru izraditi koncept svake kompozicijske jedinice
(uvod, razrada-rasprava, zaključak)
- usporedba i rasprava idejnih rješenja koncepta unutar skupine – uočiti i istaknuti razlike u pristupu
- objediniti i usuglasiti stavove te pripremiti prezentaciju zajedničkog/odabranog koncepta
- odabrati izvjestitelja za skupinu temu

Predstavljanje uradaka skupina

- predstavnik prve skupine iznosi koncept zadane teme
- članovi ostalih skupina pažljivo slušaju i pripremaju se za raspravu
- slijedi rasprava (prema pravilima)
- isti postupak za preostale skupine

Sažimanje rezultata rada

- voditelj radionice sintetizira zaključke pojedinih skupina
- zaključci i rasprava u plenumu doprinose boljem razumijevanju tehnika i metoda rada u izradi pisane zadaće u obliku eseja:
 - *sadržaj i povezanost kompozicijskih jedinica*
 - *akademsko pisanje i citiranje*
 - *pravopisna pravila*

Formativno vrednovanje

- Korake (slijed aktivnosti) u današnjoj radionici napišite u dijagram kronološke sheme.
- Izdvojite pet ključnih pojmova s današnje radionice i poredajte ih po važnosti.
- Napišite koja ste nova znanja danas stekli.
- Napišite koje ste vještine unaprijedili.
- Likertovom ljestvicom procijenite vašu kompetentnost za pisani rad na stručnom ispitu iz geografije. (5 = potpuno kompetentan, 4 = uglavnom kompetentan, 3 = nemam mišljenje, 2= ugl. nekompetentan, 1= potpuno nekompetentan)

Literatura:

- Bežen, A., (2009): **Metodika, znanost o poučavanju nastavnog predmeta**, Učiteljski fakultet u Zagrebu, Profil, Zagreb
- Curić, Z., Vuk, R. (2013): **Metodika geografije u sustavu odgoja i obrazovanja**, u: *Metodike u suvremenom odgojno-obrazovnom sustavu* (ur. Milanović, D., Bežen, A., Domović. V.), Akademija odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske, Zagreb, 165-195.
- Vuk, R, (2009): **Strategije učenja i poučavanja**, Geografski horizont 1/2009, Zagreb
- Mattes, W., (2007): **Nastavne metode**, Naklada Lijevak, Zagreb
- Marzano, Pickering, Pollock, (2006): **Nastavne strategije**, Educa, Zagreb

Hvala na pozornosti!

**Puno radosti i uspjeha u radu
i na stručnom ispitu!**

Povjerenstvo

